

18.07.2019

Czasopismo

**„Śląskie Studia Polonistyczne” Call for Papers: 2020/1 - Po męskości?
Mężczyźni i męskości w kulturze ponowoczesnej**

Jeszcze kilka lat temu termin *masculinity studies* brzmiał trochę obco i dziwacznie. Istniały oczywiście studia kobiece, oswojono już gender studies, teoria *queer* również znalazła swoich zwolenników. Natomiast perspektywa badania męskości wydawała się niezbyt zajmująca, podczas gdy w Europie i po drugiej stronie oceanu stała się uznaną dziedziną wiedzy. Dziś jest zgoła inaczej -- ciągle rosnąca liczba publikacji, nowe serie wydawnicze („Studia o męskości” Wydawnictwa IBL), granty naukowe, konferencje, a także numery monograficzne czasopism, których tematyką są (często w liczbie mnogiej) męskości, pokazują wyraźnie, że ten rodzaj refleksji zadomowił się w polskiej humanistyce. Badanie męskości okazuje się ważne i inspirujące, a przede wszystkim potrzebne dziś, w sytuacji wzmożonej polityzacji kategorii genderowych i napięć, jakie rodzi ona w społeczeństwach Zachodu.

Słownik języka polskiego definiuje męskość jako „zespół cech typowych dla mężczyzny”. W światowych badaniach nad męskosciami słownikowa kategoria „typowości” została sprobematyzowana, a nawet zakwestionowana. Mówi się na przykład o nowych „inkluzywnych męskościach”, „męskościach transnarodowych”, „męskościach alternatywnych”, „męskościach globalnych”, „męskościach postmodernistycznych” -- monolityczna jedność ustępuje miejsca wielości nie tylko w opisie naukowym, ale także w praktykach społecznych: neguje się bardziej tradycyjne sposoby rozumienia męskości jako kategorii wykluczającej, binarnej, unarodowionej, kształtowanej w odniesieniu do lokalnej kultury, uwarunkowanej ekonomicznie, uprzywilejowanej w fallogocentrycznym uniwersum, zarazem hegemonicznej, jak i nieustannie narażonej na ciosy.

Badania nad męskosciami wciąż ewoluują. Wydaje się, że moment, w którym wyodrębniono pole badawcze i nazwano je, powoli odchodzi do przeszłości. W obliczu dynamicznych przemian społecznych i językowych pojawiła się jednak konieczność nawiązania teoretycznych aliansów z innymi obszarami współczesnej humanistyki i nauk społecznych. Alianse takie przynoszą poznawcze korzyści wszystkim stronom. Zrozumienie interakcji męskości ze środowiskiem naturalnym,

ekonomią, techniką, polityką, rewolucją cyfrową i biotechnologiczną, etc. pozwala lepiej zrozumieć sens świata, w którym żyjemy i, choć rozprasza dyscyplinową swoistość *masculinity studies*, uzmysławia, że, chcąc opisywać otaczający nas świat, nie można dziś już ignorować kategorii genderowych. Usiłując wpisać się w ten trend, kierujemy naszą uwagę ku nowym modelom konstruowania męskości, eksperymentom z męskością, redefinicjom męskości, niestandardowym rolom męskim, z jakimi mamy do czynienia w literaturze i kulturze XXI wieku. Pragniemy, by temu zainteresowaniu "męskociami po męskoci" towarzyszył namysł nad językiem i teorią, jesteśmy przekonani, że o "męskoci" opowiadać należy w perspektywie interdyscyplinarnej.

Wśród zagadnień, które uważamy za warte poruszenia znajdują się m.in.:

- męskoci w perspektywie ekokrytycznej
- męskoci a/w *digital humanities*
- neomaterialistyczne spojrzenie na męskoci
- męskoci i *queer*
- utopie/dystopie męskoci
- niebinarność a konceptualizacje męskoci
- biopolityka męskoci
- męskoci a posthumanizm
- męskoci wobec zagrożeń antropocenu
- mężczyźni i zwierzęta (w stronę *animal studies*)

Na propozycje tekstów (tytuł i abstrakt) czekamy do **30 listopada 2019** pod adresem: slaskiestudiapolonistyczne@us.edu.pl . Termin nadsyłania tekstów: **31 stycznia 2020**.

dr hab. Tomasz Kaliściak

dr hab. Wojciech Śmieja

Słowa kluczowe: studia nad męskocią, gender studies, masculinity studies